

Folketingets Forsvarsudvalg
Christiansborg

Medlem af Folketinget Sjúrdur Skaale (JF) har den 19. maj 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 250, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 250:

A. Den 5. maj 2022 anløb den amerikanske militære ubåd USS Indiana ud for havnen i Tórshavn og fik i denne forbindelse udskiftet en del af sin besætning. Spørger har fået oplyst, at ubåden havde fået alle tilladelser til at krydse færøsk territorialfarvand, men at den færøske udenrigstjeneste ikke havde kendskab til ubådens destination, eller om den havde våben ombord. Tidligere i dag (17. maj 2022) passerede en anden amerikansk ubåd, USS John Warner, Tórshavn og fik ilandsat en del af besætningen. Spørger er ikke bekendt med, at fremmede militære ubåde plejer at anløbe færøske havne eller krydse færøsk farvand, men har forstået, at dette er forekommet et antal gange i grønlandsk territorialfarvand under den kolde krig og efter dens afslutning. Dette kom frem i en hemmeligt stemplet rapport fra Forsvarets Efterretnings-tjeneste, som Berlingske den 31 oktober i 2015 refererede fra. Vil ministeren på den baggrund besvare følgende:

A. Hvor mange gange er der blevet udstedt tilladelser til fremmede ubåde til at krydse færøsk territorialfarvand siden udgangen af den kolde krig, og under hvilke flag sejlede disse ubåde?

B. Hvor mange henvendelser har Arktisk kommando modtaget fra fremmede ubåde om tilladelse til at krydse færøsk territorialfarvand siden udgangen af den kolde krig?

C. Hvor mange bekræftede ubådsobservationer har der været i henholdsvis færøsk og grønlandsk territorialfarvand siden udgangen af den kolde krig?

D. Hvor var ubåden USS Indiana på vej hen, når den anløb ud for havnen i Tórshavn den 5. maj 2022?

E. Hvor var ubåden USS John Warner på vej hen, når den anløb ud for havnen i Tórshavn den 17. maj 2022?

F. Kan ministeren oplyse, om ubåden USS John Warner havde fået alle nødvendige tilladelser til at krydse færøsk farvand?

Dato: 14. juni 2022

Enhed: TANA
Sagsnr.: 2022/004148
Dok.nr.: 396233
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

G. Kan ministeren oplyse, om ubådene USS John Warner og USS Indiana var bevæbnede med atomvåben?

H. Ville det fra ministerens synspunkt være at betragte som en suverænitetskrænkelse, hvis en fremmed ubåd uden tilladelse eller anmeldelse herom krydser færøsk farvand?

I. Ifølge en artikel i Berlingske den 31 oktober 2015 har der været 15 formodede observationer af ubåde i grønlandsk farvand siden 1980, hvoraf tre observationer forekom efter murens fald i 1989. Er ministeren bekendt med, om lignende observationer i færøsk farvand har været indrapporteret til det færøske politi eller andre myndigheder?

J. Er det ministerens formodning, at fremmede militære ubåde sejler i færøsk farvand?

K. Har forsvarrets inspektionsskibe og helikoptere udstyr til at opfange ubådsaktivitet?

L. Er det danske forsvar i stand til at identificere ubådsaktivitet i færøsk territorialfarvand?

Svar:

USA er Danmarks vigtigste allierede og vi har et tæt samarbejde om overvågning af Nordatlanten og Arktis, til fordel for Kongerigets interesser. Det er ikke i modstrid med dansk lovgivning at gennemsejle færøsk ydre territorialfarvand uden forudgående tilladelse, såfremt sejladserne udføres som uskadelig gennemfart og at undervandsbåde sejler på overfladen.

Det ydre territorialfarvand defineres, som udgangspunkt, fra basislinjen og maksimalt 12 sømil ud herfra. Forsvaret forestår overvågningen af territorialfarvandet med kontinuerlig tilstedeværelse af Søværnets og/eller Flyvevåbnets enheder. Såfremt de gældende love og regler ikke følges, bliver der grebet ind – herunder hvis en undervandsbåd uden tilladelse eller anmeldelse herom besejler et farvand, hvor det ikke har adkomst eller ikke udfører sin sejlads som uskadelig gennemfart.

For så vidt angår atomvåben, accepterer Kongeriget ikke atomvåben på sit territorium under de nuværende omstændigheder – dvs. i fredstid. Det er vores allierede meget bevidste om.

Forsvarskommandoen har oplyst, at der siden Arktisk Kommandos oprettelse den 31. oktober 2012 er givet tilladelser til udenlandske undervandsbåde tre gange. Det drejer sig om en tysk undervandsbåd i 2017 og to amerikanske undervandsbåde i 2022. Derudover kender

Forsvarsministeriet ikke til bekræftede observationer af undervandsbåde på Færøerne. Sager og tilladelser givet før 2012 ligger i Rigsarkivet.

De kendte besøg inkluderer USS Indiana og USS John Warner, som havde fået nødvendige tilladelser til at besejle færøsk territorialfarvand. Forsvarskommandoen har ikke oplysninger om de amerikanske undervandsbådes øvrige aktiviteter og sejlruiter.

Forsvaret er i begrænset omfang i stand til at identificere undervandsbådes aktiviteter i færøsk territorialfarvand.

En undervandsbåds overbygning og periskop ses optisk og på radar, når den ligger i overfladen. Endvidere har Forsvarets maritime enheder sonarer ombord, der kan detektere undervandsbåde. Forsvarets helikoptere har ikke udstyr til at opfange undervandsbådes aktivitet.

Søværnets fregatter og flyvevåbnets helikoptere udrustes de kommende år bl.a. med nye sonarer, der vil styrke forsvarets evne til at identificere undervandsbådes aktiviteter.

Med venlig hilsen

Morten Bødskov